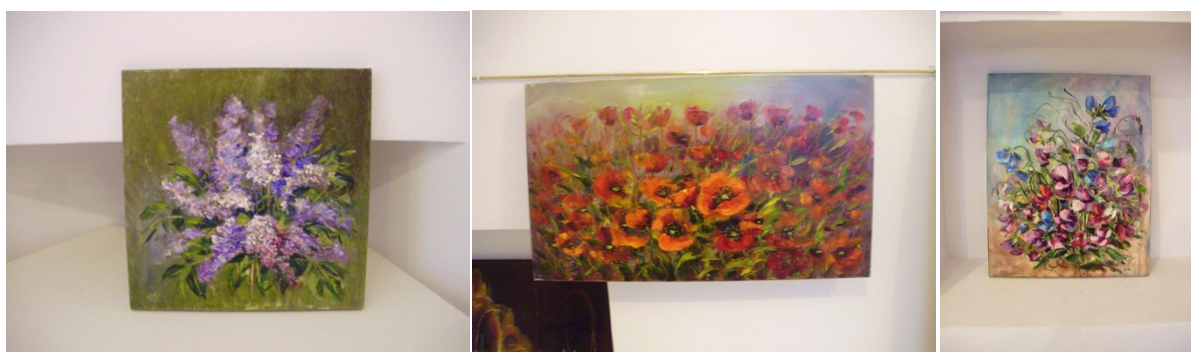

LIDIJOS IR JONO DAILIDĖNŲ TAPYBOS PARODA

Lietuvos tautodailininkų sąjungos galerijoje Vilniuje atidaryta Lidijos ir Jono Dailidėnų (Panevėžys) tapybos paroda. Joje autoriai pristato savo tapybos kūrinius, kuriuose atsiskleidžia Dailidėnų tapybos savitumas, išradingumas ir lietuvių tautodailės tradicijų puoselėjimas.

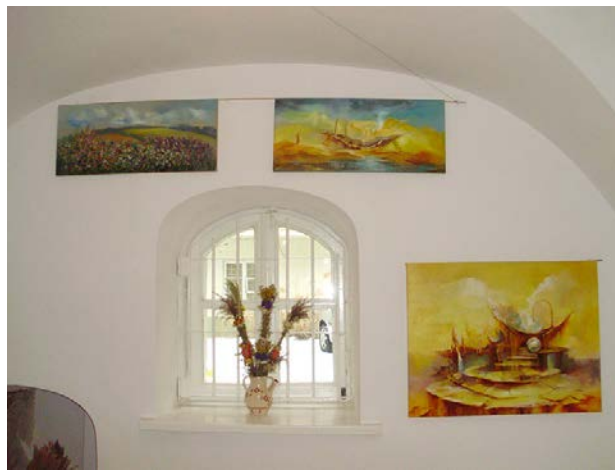
Lidija Dailidėnienė gimė 1954 m. Panevėžyje. Tautodailininkė daugiausia tapo gėles. Šioje parodoje L. Dailidėnienė pateikia 15 paveikslų, užpildančių galeriją žydinčių vasaros pievų spalvomis. Augalų motyvai nuo seno mėgiami lietuvių mene, ypatingai augalinis dekoras neatsiejamas nuo dekoratyviųjų tautodailės žanrų. Lietuviškos pievos ir laukai pasižymi itin didele augalų gausa, spalvų įvairove - visa tai atsispindi L. Dailidėnienės tapybos darbuose. Tradicijos ir tautiškumo tęstinumas yra neatsiejama jų dalis.

Tapytoja visapusiškai išnaudoja spalvų gamą, atskleisdama mūsų krašto augalijai būdingus spalvinius derinius. Paveikslų kolorite esama ir jautrių pastelinių potėpių, skaidrios šviesos ir

gyvybingų spalvos pliūpsnių - aguonų raudonyje, liepsnojančiuose saulėgražų žiedlapiuose. Neutralius, žemiškų spalvų fonus keičia kontrastingi juodi, suteikiantys paveikslui dekoratyvumo ir dramatiškos šviesotamsos. L. Dailidėnienė tapo tiek natūrmortus, tiek ir peizažus. Autorė puikiai valdo perspektyvą, jautriai išmano šaltų ir šiltų tonų dermę, drąsiai žaidžia spalviniais kontrastais. Jos kūrybai būdinga realistinė traktuotė, kuri subtiliai derinama su romantiniu polėkiu. Jos kūryba kupina nuoširdumo, optimizmo ir gyvenimo džiaugsmo. Tautodailininkės paveikslai atskleidžia turtingą Lietuvos krašto gamtovaizdį, metų laikų kaitą, tapybos amato išmanymą, augalo struktūros pajautimą, subtilų požiūrį į kūrybą ir tapomą objektą - gėles.

Jonas Dailidėnas gimė 1954 m. Panevėžyje. Jo kūrybos pobūdis visai kitoks, lyginant su L. Dailidėnienės. J. Dailidėno tapyba itin simbolistinė, joje gausu siurrealizmo motyvų bei nuotaikų. Šiam menininkui būdingas individualus santykis su kūriniu. Jo darbai - paties autoriaus vidinio pasaulio išraiška. Tapytojas savo kūriniuose konstruoja simbolių, filosofinių nuojautų ir paslapties kupiną erdvę.

J. Dailidėno tapybinėms kompozicijoms būdingas režisūrinis sprendimas, apgalvotos kompozicijos. Kitaip nei L. Dailidėnienė, menininkas nesistengia pavaizduoti gamtos iš natūros, o sukuria ją pats, pasitelkdamas spalvos ir formų deformaciją. Tai atitolina jo kūrybą nuo primityvistinės ir naivizmo tapybos, būdingos Lietuvos tautodailei. J. Dailidėno kūriniai tarsi atsiduria savotiškoje tradicinės tautodailės tapybos periferijoje. Tačiau menininkui šis pasiektas lygmuo ir saviraiškos forma yra svarbūs, tikslingi, ką rodo ir ilgus metus nekintanti darbų stilistika.

Tautodailės tapybai būdingas bendrų, visuomeniškų vertybių iškėlimas. Tuo tarpu, J. Dailidėno darbai itin asmeniški. Tai matyti ir iš naudojamų simbolių - vienišas žmogus, laivas, fantastinės pilys, laiptai, laikrodžiai ir kt. Visi šie elementai formuoja vieningą tapytojo vidinio pasaulio vaizdą, išreikštą per tapybos priėgą. Tačiau vienas išskirtinis bruožas lydi visą J. Dailidėno kūrybą - tai šviesa. Dailininkas pasirenka apšvietimą ir jo skverbimasis formate yra svarbiausias uždavinys. Tradicinei tapybai būdingesnis yra spalvos, piešinio, poetikos, visuomeninių vertybių klausimas ir iškėlimas. J. Dailidėno kūrinuose koloritas yra gana tolygus ir pasikartojantis, spalva jo tapyboje nėra svarbiausia, jai neskiriama pernelyg daug dėmesio, kur kas svarbiau, kaip per paveikslą keliauja šviesa ir kaip ji padeda atskleisti simbolistinius menininko ieškojimus. Tai ir būtų pagrindinė skirtis, iš dalies atsiejanti J. Dailidėno kūrybą nuo tradicinės tautodailės kanonų.

Dailidėnų kūryba labai skiriasi tiek savo tematika, idėjomis, tiek ir meninės raiškos priemonėmis. Abu dailininkai skirtingai mato ir suvokia pasaulį, tad nevieningai jį perteikia savo menininėje kūryboje. Tačiau šie skirtumai bendrai jų parodai suteikia įvairovės pliūpsnį, universalumo bei novatoriškumo foną kuris būdingas ir šiandieninei visuomenei.

Gailė Jurgaitytė